

Bent u niet zo goed geweest, dan krijgt u een lichte tik tegen uw vergeestelijkte achterwerk en valt naar beneden om terecht te komen in de helse rotisserie, waar u voor de rest van de eeuwigheid als gebrad behandeld wordt.

Zeker. Deze voorstellingen zijn wel wat overtrokken en in deze dagen zijn er al heel wat mensen, die daarin niet geheel meer kunnen geloven. Maar aan de andere kant blijft de twijfel: het zou eens waar kunnen zijn. Dus vreest men de dood toch nog.

Om de angst voor de dood te bestrijden, zou men de mensen zowel duidelijk moeten kunnen maken wat het leven is alsook hen kunnen doen beseffen, wat het leven na de dood in feite is.

Het menselijke leven is een proces, waarin het ik met enige reserves begint: men beschikt reeds voor de geboorte over reeksen van gegevens. Daarnaast kan op overtuigende wijze op aarde worden aangetoond, dat het kind in de moederschoot reeds deel heeft aan de ervaringen van de moeder en daaruit reeds gegevens op kan nemen, terwijl naast prenatale fysieke ook prenatale psychische traumata kunnen ontstaan.

Daarnaast kan men op aarde aantonen, dat er altans enkele mensen leven, die beschikken over herinneringen aan vroegere levens. Soms is er een bijna overtuigend bewijs van een voortbestaan uit deze herinneringen af te leiden, maar meestal zijn dergelijke herinneringen kennelijk nogal vaag. Mogelijk hierdoor zijn er velen, die denken zich vroegere inkarnaties van koning zijn, koningin, hogepriester, hogepriesteres te herinneren. De rest van de wereld is kennelijk maar schaars, zoals vertegenwoordigd. Toch blijkt uit dit alles wel, dat de mens een voorgeschiedenis heeft wanneer hij geboren wordt.

Het leven is een verdergaan vanuit die voorgeschiedenis, waarbij je gekonditioneerd bent door vorige belevingen en zo in dit leven bepaalde ervaringen tot je pleegt te trekken. Dit is echter geen onvermijdelijk noodlot, een karma waaraan men zonder meer gebonden is, maar toch zal men aan bepaalde belevingen maar heel moeilijk kunnen ontkomen, omdat men nu eenmaal door zijn voorgeschiedenis gekonditioneerd is in die richting te streven en te kiezen.

Na het leven komt de dood. Maar wanneer er voordien iets is geweest, moet er ook nadien een bestaan mogelijk zijn. Indien het mogelijk is, als mens geboren te worden met herinneringen aan vorige levens, zo betekent dit dat na de dood geen uiteindelijke beslissing voor altijd genomen zal worden. Het wijst er op, dat je in een toestand komt, waarin je je waarschijnlijk alles kunt herinneren, wat je in vroegere levens zowel als in het laatste leven geweest bent. Na de dood ga je beleven en reageren in een nieuwe omgeving.

Helaas vinden heel wat mensen het denkbeeld van reïnkarnatie niet zo aantrekkelijk. Hun gevoelens zijn: wanneer ik in de hemel kan komen, ben ik voortaan van alles af maar wanneer ik zou reïnkarneren begint alle ellende weer opnieuw.

Ik geef toe, dat een terugkeren op de wereld en in de mensheid niet altijd even aantrekkelijk schijnt. Maar je moet leren. Dan eerst zul je in het leven na de dood alle mogelijkheden kennen of kunnen vinden, die je nodig hebt om waarlijk en bewust jezelf te zijn.

Dit ijezelfzijn is een van de meest belangrijke zaken.

Wanneer je sterft als een menselijke ellendeling wordt je niet daarna als een verdoemde of toch nog een heilige wakker. Je bent en blijft die zelfde ellendeling met als enig mogelijk verschil, dat je dit nu zelf ook volledig beseft.

Wanneer je overgaat als een mens met schuldbesef zul je ook aan de andere kant dit schuldbesef nog bezitten tot het ogenblik, waarop je jezelf realiseert, dat dergelijke gevoelens weinig zinvol zijn, zodat je beter aan gevoelde tekorten iets kunt doen dan dezen alleen betreuren.

Kortom: het bestrijden van de angst voor de dood is volgens mij in de eerste plaats een kwestie van een betere voorlichting. Wat natuurlijk heel erg modern klinkt. Ik beseft zeer wel, dat het op uw wereld zo stikt van de voorlichters dat er onder hen bijna geen licht meer te vinden is. Maar toch:

Wanneer men zich gaat realiseren, dat een mens nooit kan stellen: dit is het einde, nu is het afgelopen, zal men ook eerder gaan beseffen, dat een mens na de dood nimmer aan een altijdgeldend oordeel zonder meer onderworpen zal worden.

Met een dergelijk besef kom je al een heel eind verder. En om dit te doen beseffen, zou een lichte verandering in de meeste godsdiensten reeds voldoende zijn. Deze wordt mogelijk wanneer men zich meer van de bron van bepaalde voorstellingen bewust gaat worden.

Zo gelijken de hemel-hel voorstellingen in de r.k. kerk en de meeste andere christelijke groepen zoals die verkondigd worden bedenkelijk veel op hetgeen arme heidenen, zoals b.v. de oude egyptenaren in hun dagen ook reeds verkondigden.

Kijk je naar de oorsprong van vele demonen en duivels zo wordt je gekonfronteerd met vele voorstellingen aangaande natuurgoden en geesten uit de tijd van o.m. de oude grieken. Kortom: alleen reeds door een besef van de bronnen, waaruit de godsdienstige voorstellingen van het hiernamaals stammen zullen vele mensen bevrijd kunnen worden van de ontzettende doodsangst waarin men vreest ondanks alles nog naar een hel te gaan.

Ook de benadering van stervenden zou moeten veranderen. Wanneer een mens op het punt staat het tijdelijke met het eeuwige te verwisselen, dan moet men niet doen, alsof hij nog een lang leven voor zich heeft, maar zal men ook niet tot hem moeten gaan om te vertellen, dat hij een zondaar is geweest. Trouwens, iemand die werkelijk een zondaar is geweest, weet dit zelf ook heus wel en wanneer hij dit niet geweest is volgens zijn eigen innerlijk besef moet u die mens liever maar niet bang maken tijdens zijn laatste uren als stofmens.

Maak een mens in die omstandigheden eerder duidelijk dat hij niet geheel voor niets heeft geleefd. Maak hem duidelijk, dat er na zijn dood goede dingen op aarde achter zullen blijven, die hij mede tot stand bracht. Maak hem duidelijk dat hij wat licht heeft betekend voor anderen, laat hem zien dat het afscheid voor degenen die achterblijven geen opluchting zal zijn. Kortom: maak een stervende duidelijk, dat hij niet voor niets heeft geleefd en dat hij iets op aarde achterlaat dat anderen zal inspireren.

Ben je in staat, een mens dit duidelijk te maken in zijn laatste uren of mogelijk reeds voordien, dan heb je volgens mij de angst voor de dood reeds voor $\frac{3}{4}$ overwonnen.

De angst voor het eeuwige vuur zou men teniet kunnen doen door een voorlichting, die wat dichter bij de werkelijkheid komt. Wenselijk zou zijn, dat men dit ook op logische gronden en met enige bewijzen kan onderlijnen.

Nu hebt u helaas op het ogenblik nog een parapsychologie waarin de psychologie nogal wat freudiaanse trekken vertoont, terwijl het begrip para aarzelend en afwijzend staat tegenover alles, wat met proeven en bewijzen niet aan te tonen is.

Maar ook de parapsychologie wordt : meer en meer gekonfronteerd met aanduidingen omtrent het leven na de dood. Zij reageert op dergelijke gegevens op haar eigen wijze: met een wetenschappelijke benadering en menselijke logica. Toch komen de meeste parapsychologen reeds nu op een punt, waarop zij toe moeten geven: ik kan het leven na de dood nog niet wetenschappelijk bewijzen, maar voor mij is het een waarheid. En wanneer dit aanvaarden eenmaal een rol gaat spelen zal het niet zo heel lang meer duren, voor men werkelijk aanvaardbare bewijzen voor de aard van dit leven na de dood zal gaan vinden.

Wanneer de mens eenmaal weet wat het leven na de dood is en wat het voor een ego betekent, dan ben ik er van overtuigd dat de angst voor de dood ook in toenemende mate teloor zal gaan. Wat dan overblijft is alleen nog de gebruikelijke onwil van de mens om afscheid te nemen van een leven, waarin hij misschien meent nog veel te kunnen of zelfs te moeten doen.

Is dit voldoende? Indien u kommentaar hebt of een volgens onderwerp, ga uw gang.

o n t w i k k e l i n g v a n h e t b e w u s t z i j n

Tja, daarover is wel heel veel te vertellen. Het bewustzijn begint in feite op het ogenblik dat ergens een hoeveelheid energie in zichzelf begrensd wordt en ontdekt: er is buiten mij iets wat ik niet men en dit ben ik zelf.

Dat is altijd weer het eerste begin. Op het ogenblik dat een ego een onderscheid maakt tussen zichzelf en de rest van het bestaan is er sprake van een bewustzijn. Daarbij is begrijpelijk, dat dit bewustzijn op de duur verschillende invloeden van buitenaf afzonderlijk gaat ervaren en op een verschillende wijze in zich gaat registreren.

Maar dit betekent ook een anders reageren op die verschillende invloeden, zodat het ik komt tot een bepaald gedragspatroon. Dit zal gebaseerd worden op afkeer en wenselijkheid. Je gaat op de duur zelfs streven naar een ervaren van alles wat je prettig vindt; terwijl je probeert, alle dingen die niet prettig zijn te ontgaan of tenminste je daarvan minder bewust te worden.

De erkenning van verschillen wordt groter en de neiging tot reactie daarop eveneens. Dan krijgen wij een bewustzijn zoals b.v. een plant bezit. Want planten bezitten wel degelijk een bewustzijn, ook al is het merendeel van hun reacties voor een mens niet duidelijk kenbaar. De plant zal reageren op licht, op de zon, op veranderingen in weersomstandigheden, zich aanpassen bij de aanwezige voedingsmogelijkheden e.d.

Wat volgens mij reeds voldoende is om te spreken over een soort bewustzijn in die plant. Kijk nu verder naar dieren. Ik neem een van de hogere soorten, omdat het anders een te uitvoerig verhaal wordt.

Neem een vogel. Deze heeft vele eigenschappen, die een mens soms met bewondering vervullen. Zoals het orientatievermogen, waarover vele soorten vogels blijken te beschikken. Hoe die orientatie bij b.v. de trek plaats vindt, weten de mensen nog steeds niet precies, al beweert de een, dat zij zich richten op de magnetische uitstralingen van de aarde, anderen stellen dat zij zich op de inval van het licht orienteren en nog anderen menen, dat vogels zich vooral richtingen op bepaalde kenpunten in het landschap.

Welke verklaring men ook volgt, vele vogels zijn in staat zich te orienteren zonder enig hulpmiddel op een wijze die een mens moeilijk zal kunnen imiteren. Denk maar eens aan een postduif:

Wanneer men u opgesloten in een kooi en zonder mogelijkheid het landschap te zien over enkele honderde kilometers verplaatst en u dan zondermeer loslaat, wil ik zien, hoe u thuis komt. Maar de postduif vindt de juiste richting reeds na korte tijd.

Zeker, je kunt dit instinkt noemen. Veel mensen redeneren dat hun eigen soort de enige is met werkelijk bewustzijn, zodat alles wat een dier doet instinkt moet zijn. En wanneer dit met nadruk wordt beweert, zijn er zoveel mensen die graag iets bijzonders willen zijn, dat velen in dergelijke onbewezen beweringen steeds weer instinken.

Maar een dier heeft in zijn bestaan steeds weer allereerste beslissingen te treffen en kiest daarbij kennelijk op grond van de aanwezige gegevens. Moeten wij dan aannemen, dat er een soort automaat ingebouwd is, die dit voor het dier doet?

Een vogel heeft een eigen nest of horst. Zijn eigen jachtterrein is vaak op enige afstand daarvan gelegen. De vogel kiest niet alleen beide plaatsen zelf uit, maar kiest ook nog voor bepaalde verbindingswegen, die zoveel mogelijk tussen beiden gevolgd zullen worden.

Of kijk eens naar het gedrag van b.v. een vos. Deze bakent zelfs zijn jachtgebied af met reukmerken, heeft een eigen woning, die buiten dit gebied is gelegen, maar wel in de nabijheid er van. Hij baant voor zich een aantal vaste sporen naar dit jachtgebied.

Nu beweert men wel, dat dit een gewoontepatroon zonder meer is. Dit echter blijkt onjuist te zijn, omdat bij een veranderen van de situatie die zelfde vos opeens een ander jachtgebied zoekt, van gewende paden afwijkt en opeens alle gewoonten schijnt te vergeten, tot een einde komt aan de omstandigheden die hem tot deze afwijken van de norm gedwongen hebben.

Het dier keert dan gemeenlijk al snel terug tot de oude routine, maar blijft wel rekening houden met b.v. een heel goede voedselbron, die het gevonden heeft - een boer met kippen of iets dergelijks.

Het dier schijnt te beredeneren. Dieren kunnen leren. De konklusie is dus gewettigd, dat een dier bewustzijn bezit.

Wel blijkt uit alles, dat dit bewustzijn zich niet bezig houdt met eigen wezen en mogelijkheid, maar naar buitentoe is gericht. Wil je het verschil tussen dierlijk en menselijk bewustzijn omschrijven dan kun je stellen: het doorsnee dier beziet de wereld vanuit zichzelf, de doorsnee mens doet dit ook, maar probeert ook vanuit de wereld zichzelf te beziën en komt tot zelfbeschouwing.

Er is kennelijk een vraag bijgekomen: Wat betekenen ik in de wereld. Men volstaat niet meer alleen met de vraag "wat betekent de wereld voor mij".

De mens gaat niet alleen uit van de mogelijkheden en eigenschappen die hij bezit en laat door omstandigheden bepalen of en in welke mate hij daarvan gebruik maakt, maar vraagt zich steeds weer af, welke eigenschappen en mogelijkheden hij bezit en in hoeverre hij dezen zal kunnen ontwikkelen, ook zonder dat de wereld buiten hem hiertoe een aanleiding biedt.

De bewustwording van de mens is dus in feite een ontwikkelen en erkennen van zijn eigen mogelijkheden. Ook in geestelijk opzicht kun je stellen, dat de mens zijn besef van zichzelf en zijn wereld voortdurend uitbreidt en oude ervaringen weet te gebruiken om nieuwe omstandigheden beter in te schatten. Hij heeft in verhouding tot de meeste dieren bijzonder goede geheugen capaciteit, ook al is deze niet altijd ten volle benut.

De doorsnee mens zou met enige training een soort fotografisch geheugen kunnen ontwikkelen door bewuste training. Gemeenlijk echter wordt rond $\frac{1}{3}$ van de indrukken naar het onderbewustzijn verwezen of te zwak geregistreerd om later nog afleesbaar te zijn voor het waakbewustzijn.

De mens beseft al zeer vroeg, dat alles wat hij doet bepaalde gevolgen met zich brengt, die niet alleen voor hemzelf erige betekenis hebben, maar ook veranderingen tot stand brengen in de wereld rond hem. Daar men leert beide zaken te samen steeds weer te overzien, is men op de duur in staat aan de hand van hetgeen men is te overzien, welke inwerking men op de wereld kan bezitten.

De mens draagt in zich de droom, een beeld van de wereld, zoals die volgens hem zou moeten zijn. Maar hij beseft ook de feiten rond hem en de mogelijkheden waarover hij beschikt. Hij kan dus zowel zijn droom aanpassen aan de feiten als ook in verband met iets, wat buiten hem nog niet bestaat reeds eigen gedragingen korrigeren.

Bewustwording is in feite een toename van deze mogelijkheid tot zelfkorrectie. Zeker, er bestaan heel wat mooie verhalen over vormen van inwijding, waarbij u een klap op het hoofd krijgt en dan opeens in een geheel nieuwe wereld wakker wordt, maar dergelijke verhalen moet u maar liever met de inodige korrels zout nemen.

Er zijn weliswaar tegenwoordig mensen, die instant bewustwording verkopen. Zo van: tegen kontante betaling krijgt u een magisch woord en opeens bent u al een eind bewuster. Maar ook daarin moet u maar niet al te zeer geloven. Bewustwording is gewoon een proces van leren wat jezelf bent en kunt en wat de wereld buiten je is en wat je daarin kunt.

- Op het ogenblik, dat je door deze erkenningen een innerlijk evenwicht bereikt waardoor je niet meer onmatig bang bent voor het onbekende en ook niet meer onmatig begeert - zodat je zowel je eigen drijfveren in bedwang weet te houden als ook een redelijke visie op de wereld onder alle omstandigheden weet te behouden, ben je werkelijk volbewust als mens.

- Wanneer je doodgaat betekent dit alles echter, dat deze innerlijke realiteiten blijven bestaan. En juist die evenwichtigheid kan van groot belang zijn. Want het leven in de geest is voornamelijk een kwestie van dromen en denken. Er zijn prikkels rond je, maar of je die bemerkt is afhankelijk van de vraag, of je dezen in je droom, je bewustzijn, wilt toelaten. Je kunt dus ongewenste prikkels afketsen.

- Maar dan wordt je besef van je wereld mede beperkt. Iemand, die bewuster wil worden in de geest dient dus open te staan voor alle invloeden en factoren en moet bovendien in staat zijn, de meest verschillende prikkels desnoods gelijktijdig te ontvangen en verwerken, zonder daardoor ooit in verwarring te worden gebracht of door invloeden van buitenaf geheel overheerst te worden. Men dient voor alles te voorkomen, dat men door prikkels van buitenaf tot onmatig begeren of een onmatige vrees wordt bewogen.

- Kun je die houding volhouden, dan leer je steeds meer inwerkingen van buitenaf gelijktijdig aanvaarden. Ook tegenstellingen. Want de gehele kosmos bestaat uit tegenstellingen, anders is zij niet kenbaar. Licht zonder duister of duister zonder licht maken een beoordelen onmogelijk. Eerst wanneer je beiden kent is het mogelijk gradaties van licht te zien en daaraan zo nodig conclusies te verbinden.

- De verdere bewustwording is dan een toenemend vermogen tot het erkennen van en trekken van conclusies uit de vele gradaties die tussen tegenstellingen mogelijk zijn. Dit proces gaat verder tot je uiteindelijk in staat bent, elke tegenstelling in jezelf te herleiden tot een eenheid en zo het gehele begrip waaruit de tegenstellingen ontstaan zijn in jezelf leert verwerken en erkennen.

- Hebt je dit volbracht, dan ben je ook als geest volbewust geworden. Is dit voldoende?

x - Maar hoe gaat het dan met dit bewustzijn wanneer je weer inkarneert? Je raakt dan toch een stuk van je bewustzijn kwijt?

- Tijdelijk. En dit is niet zo vreemd als u schijnt te denken. Stel: het is mooi weer en u gaat naar het strand. Houdt u dan uw bontjas aan omdat u die nu eenmaal heeft, zelfs wanneer u gaat baden? Neen. U laat dit kledingstuk achter, want u rekent op bepaalde omstandigheden en hebt een bepaald doel.

- Maar wanneer u gaat inkarneren geldt dit laatste ook. U hebt zelf een bepaalde richting gekozen, een voertuig uitgezocht en rekent op een tijd van stoffelijk bestaan.

- U kiest zelf, dus geen hoge geest die zegt, hé, hier is een baby vrij, daar zal ik je even in stoppen. U kiest zelf voor de terugkeer naar de stof, b.v. omdat u nog wat wilt leren of ervaren, omdat u anders in uw eigen wereld niet verder

kunt komen of desnoods, omdat u zo onevenwichtig bent, dat u het in uw geestelijke wereld niet meer uit kunt houden.

Pas mede door eigen wil kom je dus weer in een mens terecht. Maar als mens is het zeker niet belangrijk, dat je alles ontrent het verleden en je geestelijk bestaan weet.

U laat dus veel achter, ook al blijft het vaak binnen uw bereik, op dezelfde manier als iemand die kan baden een bontjas, maar ook andere kledingstukken achterlaat onder het motto: een bikini is voldoende. En naar ik hoor zijn er reeds stukken strand, waarop je zelfs dit minimum niet meer nodig hebt. En hoe minder U aanheft, hoe vrijer u zich zult kunnen bewegen.

Bij uw bewustwording bestaat een vergelijkbare situatie. U komt in een vrucht terecht. In het begin bent u daarmee enigszins verbonden. Zodra den processen in de wordende vrucht mogelijk zijn, induceert de geest daarin dan ook al denkbeelden, een soort droombelevingen. De geest zelf blijft echter gelijktijdig nog waarnemen en soms zelfs handelen op een ander, een geestelijk niveau.

Naarmate de vrucht rijper wordt zal het kind binnen die dromen meer en meer ook op de moeder gaan reageren, maar gelijktijdig spelen alle ervaringen, die de geest eens heeft gehad daarin een rol.

Tot het ogenblik van de geboorte. Of je nu meteen keizer-sneed wordt gehaald dan wel de natuurlijk weg volgt, altijd weer geldt dit: het ene ogenblik zit je in een gezellige, donkere warme en nogal enge omgeving, waarin je opgegroeid bent, zodat je geen andere zintuigelijke konstateringen kent en opeens zit je in de kou, moet je felle lichtindrukken verwerken en als het even wil slaat iemand je nog op je achterwerk ook of krijgt je lichaam opeens andere nogal harde en voor jou geheel ongewone tastprikkelers te verwerken.

U kunt zich wel voorstellen, dat deze plotselinge verandering van je wereld een enorme schok betekent. En van volgroeide mensen weten wij, dat zij die een grote schok ondergaan van lichamelijke of psychische aard daarop vaak reageren met een gedeeltelijke of volledige amnesie. D.w.z. een vergeten. De indruk is zo sterk en wekt dermate sterke emotionele responsen, dat je deze afwijst, probeert ongedaan te maken met als gevolg, dat hierdoor een deel van het bewuste herinneringsvermogen wordt weggevaagd.

De impulsen van dit geheugen bestaan nog wel, maar zijn zo zwak geworden, dat je daarop geen beroep meer kunt of wilt doen. Eerst wanneer die impulsen door b.v. een leerproces worden versterkt, kun je de oude vaardigheden en geheugen geheel of grotendeels terugkrijgen.

Iemand met een totale amnesie moet b.v. soms weer leren spreken, lezen, schrijven, maar leert wel veel vlugger dan iemand die dit voor het eerst leert. Zo ligt de zaak bij een baby ook ongeveer:

Er is wel een inhoud op de achtergrond, maar de mogelijkheid daarover direct en naar wens te beschikken, ben je kwijt. En deze herinneringen heb je ook in je nieuwe toestand niet nodig.

Vergeet niet, dat de orientatie, die u tot deze inkarnatie

u hier heeft gebracht. U bent nu op uw bestemming en dient nu hier te gaan ervaren. Alles, wat u aan herinneringen over een vroeger leven zoudt bezitten zou u mogelijk zelfs sterk behinderen in uw poging om te erkennen, wat dit leven met zijn mogelijkheden nu voor u betekent. U hebt die herinnering evenmin nodig als een bontjas, wanneer je zee in gaat.

Toch blijft er nog wel iets van die herinnering over maar dan zo vaag in vergelijk tot alles, wat je nieuwe wereld aan indrukken brengt, dat het zelfs voor jezelf niet veel meer dan een fantasie is: een droom, die mogelijk tegen de werkelijkheid aan ligt, maar die toch steeds minder van belang is.

De meeste kinderen maken een tijd door, waarin zij fantasien hebben, die refereren aan hun vorige levens. Maar altijd weer zullen die fantasien moeten wijken voor de noden en plichten van hun lichamelijke werkelijkheid met zijn welbehagen, zijn gezagssituaties en wat dies meer zij.

Overigens maar goed ook, want anders zou je je leven beginnen met een dermate zware bagage, dat je je heel moeilijk zoudt kunnen aanpassen bij de huidige feiten en dus ook qua ervaring en bewustwording niet bepaald snel verder zoudt komen!

Als ik u er aan herinner, dat men in de stof inkarnateert om nieuwe ervaringen op te doen, is in feite deze vergetelheid een grote gunst.

Bent u later innerlijk en als mens sterker en evenwichtiger geworden, dan kunnen mogelijk enkele van die herinneringen aan vorig bestaan en eigen werkelijk doel bij je doorbreken. Maar om het doel van je inkarnatie te bereiken heb je dezen toch gemeenlijk niet nodig. Voldoende?

x --Ontwikkeling op aarde is een langdurig proces. Is er in de geest een geheel andere mogelijkheid tot ontwikkeling of is het vergelijkbaar met hetgeen je op aarde op kunt bouwen?

-- In de geest liggen de zaken iets anders. Maar allereerst wil ik hier duidelijk maken, dat ik het niet met u eens bent, wanneer u stelt, dat de ontwikkeling in een menselijk lichaam altijd traag geschiedt. Wel zien wij bij mensen -- steeds weer een gewoontevorming, die een hinderpaal voor een verdere ontwikkeling vormt, maar wanneer deze eenmaal overwonnen wordt zien wij een ontwikkeling, die al zeer snel tot een geheel nieuwe orientatie in het leven kan voeren.

De ontwikkeling op zich kan dus wel degelijk ook in de stof in zeer snel tempo geschieden, maar de gewoonten van de mens -- zowel als diens schijnzekerheden zijn in feite de remmingen die hij hierbij steeds weer ondervindt.

Bij de mens is bewustwording het resultaat van afzonderlijke ervaringen. Je kunt dit mogelijk vergelijken met het woord na woord lezen van een boek.

Stel u nu voor, dat in de geest in de plaats van het boek de beleving zelf als een scene met alle, maar dan ook werkelijk alle, details gelijktijdig wordt geabsorbeerd. Het zal ook voor u voorstelbaar zijn, dat dit veel sneller gaat. Bovendien kun je theorieën en beschrijvingen overslaan, omdat je zelf deel bent van het beeld, dat je opneemt.

De geest is meer telepathisch van aanleg dan de mens, a 1 is het alleen maar omdat de enige vorm van communicatie

bestaat uit het overdragen van gedachten. Maar dit betekent dat er geen delen achter gehouden kunnen worden, zodat je bij een volledige communicatie ook het volledige beeld inclusief de gehele inhoud van een ander in je op kunt nemen. Iets, wat op aarde maar zeer zelden mogelijk zal zijn.

Je hebt dus weer grote reeksen van gegevens en in jezelf zeer veelzijdige ervaringen, waardoor het je ook eenvoudiger en sneller mogelijk is, tot beslissingen te komen beoordelingen te bereiken enz. vanuit je eigen bewustzijn. Hierdoor worden weer andere harmonieën bereikbaar.

De bewustwording kan dus sneller plaats vinden. Wat er op neerkomt, dat voor een geest, die zich niet afsluit voor alles wat het ik van buiten bereikt, ontwikkeling en bewustwording veel sneller zullen gaan dan op aarde denkbaar is.

x Dus andere inhouden, andere regels?

- Dat laatste is niet noodzakelijk waar. Ik heb iemand gekend, die nog in deze buurt op aarde heeft geleefd en gewerkt, een zekere Reddingius, die nu ook in onze groep werkzaam is.

Deze man was medicus. In de geest heeft hij lange tijd geprobeerd zijn medische kennis en inzichten verder te ontwikkelen. Nu is hij echter overgestapt naar iets, wat men op aarde waarschijnlijk psychische geneeskunde zou noemen, ofschoon hij nog steeds, ook ruim 50 jaren na zijn dood, in zijn oude beroep geïnteresseerd blijft.

Wel is zijn overzicht groter geworden. Wat het nadeel heeft dat hij, wanneer hij al eens delen van die kennis op aarde probeert te spuien, vaak als een gek wordt beschouwd.

Je kunt dus na de dood wel degelijk in een zelfde richting doorgaan. Het moet wel niet, maar het kan. Voldoende?

m e d i t a t i e e n g e b e d

Ik zie niet goed in, waarom men daartussen een zo groot verschil maakt. Ik meen, dat een werkelijk gebed kan worden omschreven als een vorm van meditatie, waarbij het ik zich richt tot de hoogste kracht.

Maar in dit gebed maak je toch wel degelijk ook duidelijk wat je bent, wat je wilt, wat je kunt, wat je niet kunt. In een werkelijk gebed zijn al deze factoren verweven. En wanneer je mediteert, spelen diezelfde waarden een rol.

Je kunt bij een meditatie of een gebed uitgaan van een bepaald standpunt, dat niet direct met je eigen ik op dit ogenblik te maken heeft. A je kunt b.v. bidden voor de vrede. Maar dan mediteer je gelijktijdig over de begerenswaardigheid van de vrede in tegenstelling tot de wereld en de omstandigheden waarmee je op het ogenblik geconfronteerd bent.

Ik meen niet, dat het zin heeft tussen gebed en meditatie een zo groot verschil te maken, tenzij u wilt stellen, dat het gebed een meditatie is met kerkelijke goedkeuring en mogelijk zelfs met imprimatur - vergunning het te laten drukken ook nog.

Mediteren betekent een je afsluiten van de wereld rond je opdat je de erkenningen en denkbeelden, die er in je bestaan gemakkelijker kunt rangschikken en gelijktijdig daaruit mogelijk conclusies kunt trekken of daarin enige kracht kunt vinden.

Wanneer je bidt doe je in feite iets dergelijks. Alleen is de actieve factor, die op moet treden niet meer een deel van eigen ik, maar God. Welk begrip kan vervangen worden door b.v. engelen, heiligen.

Je projecteert een persoonlijkheid buiten je en je geeft aan die persoonlijkheid de kracht en invloed om datgene tot stand te brengen wat je zelf meent niet te vermogen.

Ook bij sommige meditatieën maakt men wel van dit proces gebruik, maar deze procedure is lang niet altijd nodig of wenselijk. Het is voor bewustzijn en resultaat beter wanneer je probeert, de grenzen die je bewustzijn aan eigen kunnen en begripsvermogen stelt, te overschrijden.

Een mens kan gemeenlijk veel meer, dan hij pleegt te doen. Mogelijk wijst men dit in deze dagen af, misschien zelfs onder het motto dat energiebesparing noodzakelijk is. Maar een mens kan in ieder geval meer. Hij kan meer geestelijke kwaliteiten gebruiken dan hij pleegt te doen. Een mens is veel sensitiver, gevoeliger voor sfeer, heeft meer empathische vermogens dan hij zichzelf pleegt toe te staan te beseffen. Hij kan dus een sfeer, de stemming en gevoelens van anderen beter begrijpen dan hij gemeenlijk doet.

De doorsnee mens heeft gemeenlijk beperkte, maar toch wel bruikbare telepathische vermogens. Telekinese bestaat als mogelijkheid gemiddeld bij 3 van de 10 mensen. Dit beseffend ben ik geneigd te zeggen, dat een mens toch zou kunnen leren, deze kwaliteiten ook te gebruiken.

Maar er zijn meer mogelijkheden. Laat ons uitgaan van protocollen van de Royal Society for Psychical Research, die op dit gebied op aarde als autoriteit geldt. Hieruit blijkt, dat mensen die onder sterke spanning staan, zich soms als een soort "spook" op afstand weten te manifesteren. Verder valt in deze verlagen van gevallen op, dat tijd hierbij kennelijk een variabele factor is. Er zijn gevallen genoteerd waarbij iemand gewelddadig en onvermoed sterft, maar reeds rond een uur voor deze dood bij hem intrad zich al aan familielieden op grote afstand toonde. Er zijn nogal wat van dergelijke gevallen vastgelegd.

Kennelijk kan een mens onder emotionele spanning veel meer presteren dan hij anders meent te kunnen. Dit omvat alle soorten prestaties van lichamelijke tot geestelijke en paranormale.

Trouwens, u kent mogelijk ook gevallen van mensen, die normaal maar heel erg slecht en langzaam kunnen lopen, maar die op eens een heel goede 100 m. blijken neer te leggen, wanneer er een woedende hond achter hen aanzit.

Bij meditatie gaat het er om, te zien, wat de toestand of wenselijkheid naar je beste beseffing is en wat jijzelf daaraan zou moeten kunnen doen. Wenselijkheid en mogelijkheid worden hier op persoonlijke basis met elkaar in verband gebracht.

Wanneer je bidt, is het beginproces in feite hetzelfde.

Maar men gelooft niet in de mogelijkheid om de topprestatie zelf te leveren en stelt dus, dat de bron, waardoor dit mogelijk zal zijn, buiten het ik bestaat.

De meer bewuste mediterende stelt: in mij schuilt te kracht, waardoor ik dit kan doen. De biddende zoekt hulp bij een andere, soms kennelijk fictieve figuur.

In beide gevallen zal een mogelijkheid tot het doorbreken van de grenzen, wat de konditionering onmogelijk noemt, geschapen. Vandaar mijn opvatting, dat beide zaken in feite gelijk zijn als werking, maar dat het verschil voornamelijk gelegen is in de procedure en voorstellingswereld, van waaruit men tot de prestatie probeert te komen.

Hoe verschillend de benadering en hoe gelijk het effect is moge uit het volgende blijken: In de hagiografie, de levens der heiligen, vinden wij meerdere voorbeelden van heiligen die tijdens het gebed in verrukking kwamen en vervolgens boven de aarde zweefden. Levitatie dus.

Ook van bepaalde beroemde yogi's wordt gezegd, dat zij, in diepe meditatie verzonken, leviteerden. De lamas uit het oude Tibet beweerden een systeem te kennen, waardoor het leviteren of tijdens hardlopen uitschakelen van zwaartekracht geleerd kon worden. Volgens hen was het eenvoudig een discipline met schijnbaar magische resultaten.

Wat de een onbewust doet door te verzingen in een kracht die hij buiten zich meent te weten, brengt de ander door bespiegelingen tot stand en de derde door oefeningen. Ik meen, dat dit verklaarbaar wordt wanneer je stelt: rond ons is een onbekende wereld gevuld met vormen van kracht, die wij niet geheel kunnen beseffen en die stof normalerwijze ook niet kent. Het geheel van die krachten kan men volgens mij evengoed God noemen als aanspreken als de hogere kosmos.

Op het ogenblik dat wij de grenzen tussen die wereld van kracht hoe dan ook tijdelijk kunnen slechten, kunnen wij uit die krachten putten. Hierdoor kunnen wij niet anders worden dan wij zijn, maar wel meer onszelf worden en onze potentiële mogelijkheden omzetten in feiten. Kortom, wij worden niet meer dan anders, maar kunnen wel juister, vollediger en bewuster over al onze faculteiten beschikken.

Of dit bereikt wordt middels gebed, meditatie, kontemplatie, magische proceduren of andere middelen maakt naar ik meer niet veel verschil. Het resultaat is immers, dat je meer jezelf wordt en datgene, wat in je leeft op meer wijzen en juister buiten jezelf kenbaar kunt maken?

Dus ook verkeerd bidden en mediteren zijn in feite hetzelfde?

Dat ben ik volledig met u eens. Er zijn helaas mensen die menen, dat werkelijk mediteren bestaat uit het overdenken van alle ellende op de wereld, zonder er ook maar iets aan te doen. Zoals er helaas mensen zijn, die menen, dat je je alleen met bidden behoeft op te houden, om daardoor geheel buiten de wereld te komen staan. Soms menen zij daaraan zelfs rechten op buitengewone hulp van God te kunnen ontleenen. Maar zoals het oude gezegde als stelt: God helpt, wie zichzelf helpt.

Het voorgaande maakt duidelijk, dat je eerst zelf iets moet doen, dus bezig moet zijn, voor je de kracht door je geloof aan God of je meditatie vinden kunt, om de taak beter en vollediger te volvoeren dan zonder dit mogelijk zou zijn geweest.

En de mensen die menen dat je meditatie of gebed geheel kunt afzonderen van alles, wat er in de wereld rond je gebeurt, waken eerlijk gezegd mijn medelijden op, omdat zij zo zeer teleurgesteld worden, steeds weer.

Je hebt enige keuze: je kunt b.v. stoffelijk of geestelijk actief worden vanuit b.v. het gebed. Maar wanneer je meent te kunnen volstaan met een "Heer, wij zullen u lof zingen, geeft u ons dan al het goede" zo gebeurt er niets. Een dergelijke houding is dus zeker fout.

Ik meende echter, dat ons onderwerp handelde over de mogelijke verschillen en overeenkomsten tussen een werkelijk actief bidden en een dergelijk mediteren. Voldoende?

x Wat gebeurt er, wanneer emoties de overhand krijgen?

- Dat ligt er natuurlijk wel enigszins aan, welke emoties het zijn. Laat ons om te beginnen dan maar eens uitgaan van een z.g. geestelijke emotie, d.w.z. een emotie die van een denkbeeld uitgaat.

Wanneer u een denkbeeld hebt, dat u dermate fascineert, dat u daar een ogenblik geheel mee bezig bent, dan zal hiervan een beïnvloeding op uw zenuwstelsel uitgaan.

Door deze spanningen in het zenuwstelsel ontstaat o.m. een beïnvloeding van bepaalde klieren. U hoeft er geen te zijn, maar u hebt er altijd. Door de stimulans op de werking van die verschillende klieren ontstaat een verandering van het intern evenwicht. De verhoudingen tussen de interne secreties wijzigen zich enigszins, terwijl dit ook nog hormoonafscheidingsen ten gevolge kan hebben.

Dit betekent dan weer, dat er nu een soort dwang in uw lichaam gaat ontstaan, waaraan u zich moeilijk kunt onttrekken. Om een voorbeeld te geven:

Is het u wel eens overkomen, dat u zich in gedachten boos stond te maken over iets, wat in feite niet zo heel belangrijk was? Herinneert u zich, hoe u zichzelf opeens niet meer beheersen kon, agressief werd en iets in stukken hebt gegooid? U wist op dat ogenblik wel degelijk, dat u onredelijk was, dat het sop de kool niet waard was enz., maar vreemd genoeg was het u onmogelijk, uzelf opeens te beheersen.

Wanneer u dit vaak overkomt, moet u toch eens nagaan of u diep in uzelf niet het gevoel hebt, dat u onrecht is aangedaan of iets dergelijks, waardoor onbelangrijke zaken opeens veel meer nadruk krijgen. Is dit het geval, dan zal het besef van deze nu waarschijnlijk verborgen gevoelens u helpen om een dergelijke verstoring van innerlijk evenwicht te voorkomen, daar u niet zo snel meer bereid zult zijn, een enkele op zich onbelangrijke zaak in u zelf te blijven herhalen.

Overweeg ook uw eigen gedrag in dergelijke gevallen eens. U zult ontdekken, dat elke eerste handeling in drift de neiging heeft de onbeheersbaarheid van uw gedrag te doen toenemen. Wat uit het bovenstaande verklaard kan worden.

Een ander voorbeeld: u hoort een enorme klap. U schrikt. Verhoogde adrenalineafscheiding, gepaardgaande met lichamelijke reacties en instinctieve neiging tot ageren. Maar nu zijn uw denkbeelden niet de oorzaak. Dies kunt u door uw denken te gebruiken in zeer korte tijd uw lichaam weer onder appel brengen en ondanks de instinktdwang beheerst en bewust handelen.

In het eerste geval is uw eigen denken de werkelijke oorzaak van de processen. U zult dus eerst uw eigen denken moeten gaan beheersen voor u weer tot rust en beheerst handelen kunt komen. Het is duidelijk, dat de periode van onbeheerstheid door lichamelijke afscheidingen mede veroorzaakt in het tweede geval aanmerkelijk korter zal duren dan in het eerste.

Overigens moet men niet al te bang zijn emoties te uiten, ook al meent men vaak, dat dat onbehoorlijk is. Door de zaak te uiten reageert u spanningen af. En of die spanningen nu voortkomen uit zuiver lichamelijke impulsen, het gedachtenleven of nog een andere oorzaak zouden hebben - geestelijk b.v. - blijft het epkroppen van emoties gevaarlijk.

Stel dat een band van b.v. uw auto opeens te hard is door te hoge spanning. Het gevaar voor een klapband is dan niet denkbeeldig, dus wat doe je zodra je dit bemerkt? Je mnaipuleert het ventiel, zodat iets van de spanning kan afvloeien.

Emotionele ontladingen als snikken enz. doen het zelfde en zijn dus niet alleen niet onbehoorlijk, maar voor de mens zowel geestelijk als lichamenlijk een uitlaat, die grotere schaden kan voorkomen.

Wanneer iemand - heel vaak een deftig persoon - in uiterste woede opeens een paar vieze woorden laat vallen, moet u zich ock niet zo geschokt tonen, ook al wilt u niet dat de persoon in kwestie met het bestaan van dergelijke termen bekend was. Hierdoor heeft hij spanning af kunnen reageren en wordt erger mogelijk voorkomen. Bovendien, wanneer u laat blijken, dat u het onbehoorlijk vindt, is de kans groot, dat de mens naar een meer materieel uitingsmiddel grijpt en tijdelijk als een soort eenpersoons demolitieteam begint te functioneren.

Het afreageren van emoties, mits niet ten koste van anderen, is dus eerder lovenswaard te noemen. Maar nogmaals: wanneer het vanuit uw denken steeds weer begint, moet u zich goed realiseren, wat de basis is. Want anders kan op de duur erger niet voorkomen worden.

Mogelijk kent u het begrip "sexuele horigheid". Dit zijn mensen, die lichamenlijk verslafd zijn aan een partner, die zij eigenlijk liever niet zouden hebben. Mensen vragen zich wel eens af, hoe iets dergelijks bestuankan.

Lichamenlijk is in dergelijke gevallen vaak sprake van een bijzonder passende hormoonuitwisseling. Maar feitelijk zou dit nog niet verslavend werken, wanneer de mensen zich van deze verindtenis geen voorstelling zouden maken als iets unieks, iets wat niet te vervangen is, wat zij nodig hebben, niet kunnen missen enz.

Het gevolg is dat zij, zodra het onderwerp van deze denkbeelden in hun nabijheid komen, automatisch vervallen

in een toestand van lichamelijke opwinding, waardoor het hem niet meer mogelijk is, zich te beheersen of redelijke te reageren. Ook wanneer de partner langere tijd weg zou blijven, verandert er niets, want de betrokkene blijft steeds weer aan deze partner denken en houdt zo dus een horigheid in stand, die op zuiver lichamelijke basis niet meer behoeft te bestaan.

Het gedrag lijkt dwaas in de ogen van anderen, maar zij kunnen zich niet beheersen. Tenzij zij eerst in hun denken anders gaan reageren en zo een mogelijk ontstane lichamelijke konditionering in feite steeds weer tegenwerken.

Bij andere vormen van verslaving spelen soortgelijke invloeden vaak een rol. Mensen zijn verslaafd, de een aan pot de tweede aan speed en de derde aan weer iets anders. Maar is een dergelijke verslaafdheid nu alleen een lichamelijke kwestie?

Goed-bezien niet. Weliswaar blijkt de verslaafdheid lichamenlijk te bestaan - denk eens aan gebruikers van sneeuw of hero - maar steeds weer blijkt ook, dat een dergelijke verslaafdheid te overwinnen is, wanneer daartoe voldoende aanleiding aanwezig is. Maar dat betekent wilskracht, die alleen kan worden opgebracht, wanneer er mentaal sprake is van een voldoende verzet tegen deze verslaving.

Een junkie is vaak iemand, die zichzelf of zijn wereld verwerpt of twijfelt aan zijn vermogen zich te handhaven. Hierdoor sluit men zich meer en meer voor de buitenwereld af en kan men in steeds mindere mate over wat extra kracht en doorzettings vermogen beschikken. Er is voor zo iemand in feite niets, wat het hem de moeite waard maakt zich tegen zijn drughonger te verzetten.

In feite is dit een soort mentale emotionaliteit waarbij het eigen denken voortdurend met begrippen als doelloosheid, betekenisloosheid, machteloosheid wordt gevoed. Denkbeelden en gevoelens, waaraan je even in de droom kunt ontsnappen, ook al is op de duur de droom kort en niet bepaald mooi meer. Maar de nachtmerrie van het leven buiten je vindt je nog erger als de eigen ellende, die je wel degelijk beséft.

Het gevolg is, dat men geen reden ziet tot doorzetten en zichzelf lange tijd bedriegt met verhalen als: ik ben niet werkelijk zo verslaafd, dat ik niet zou kunnen afkicken wanneer ik zelf dit nodig vindt, daartoe voldoende redenen heb.

De basis is dus steeds weer de illusie, dat men in geval van nood altijd nog wel tegen zijn eigen verslaving op kan, maar dat men tegen de wereld waarin men leven moet niet op kan zonder de roes.

Indien u dit als een juiste benadering aanvaardt kunnen wij dan ook zeggen, dat zelfs dergelijke verslaafdheden groten deels geïnduceerd worden door een gevoels en gedachtenleven. Het denken injecteert vanuit bewustzijn en onderbewustzijn voortdurend emoties in het lichaam, waardoor de lichamelijke behoefte sterker wordt en de neiging om dit hoe dan ook te beperken of tegen te gaan kleiner wordt.

Ik dacht mede met deze voorbeelden een duidelijk genoeg antwoord gegeven te hebben, maar wanneer het u niet voldoet kunt u hierop verder ingaan.

x Is dit een kwestie van bewustwording? -- -- --
- Ja, wij kunnen natuurlijk bijna alles een kwestie van bewustwording noemen. Het woord wordt dan ook soms eigenaardig gebruikt, zoals de man die zegt te demonstreren omdat een bewustwording t.a.v. de problematiek nodig is. Zo iets wekt bij mij enige lachkriebels.
-- -- In zekere zin speelt natuurlijk ook hier bewustwording wel een rol, want ik ben er van overtuigd, dat je je er eerst geheel bewust van moet worden wat je werkelijk bent en doet en daarnaast ook van je werkelijke mogelijkheden in de wereld, voor een omschakeling van eigen denken voor een langere periode bereikt kan worden, dus ook een aanpakken van eigen verslaafdheid mogelijk wordt. De lichamelijke weerstanden tegen de verandering van toestand kan dan verdragen en overwonnen worden. Zonder dit besef echter zal de angst voor de lichamelijke reactie groter zijn.

x Ik dacht even aan een zenmeester.
- Een Zenmeester is iemand, die in staat is het mogelijke van het onmogelijke te beseffen evenals de onmogelijkheid van veel wat de mens mogelijk acht.

Hij dringt door tot de realiteit die achter de uiting ligt dank zij zijn volledige beheersing van zijn lichaam en kan zo de betrekkelijkheid van de uitingen beseffen en, dezen ook veranderen tot zij zo harmonisch mogelijk worden met zijn eigen bewustzijn. Wat overigens een citaat is.

Zen streeft naar de perfecte lichamelijke beheersing, niet alleen omdat de geest hierdoor gemakkelijker de grenzen van de stof kan doorbreken, maar ook een wijze van denken waarbij de schijnbare absurditeit geïntroduceerd wordt in alle overwegingen.

Een van de bekende opdrachten voor meditatie luidt b.v. : hoe applaudiseert een man met één hand. Schijnbaar een onzinnig gegeven. Als je je realiseert, dat het applaus alleen maar de uiting is, maar dat voordien in de mens die applaudiseert zich iets moet hebben afgespeeld, kun je zelfs op vragen als deze een antwoord vinden en bovendien je wereld en jezelf beter leren begrijpen en beheersen.

De Zenmeester leert leven volgens een reeks van regels die het hem mogelijk maken, zijn lichaam volledig meester te worden en zelfs lichamelijke affecten uit te schakelen uit zijn denken.

Eerst wanneer de zenleerling dit heeft bereikt, dat hij gaat beseffen, hoe zinloos dit op zich is, kan hij met goede vrucht beginnen aan de geestelijke disciplinen. Daarin leert hij dan, dat grenzen alleen daar bestaan, waar zij door de mens worden bedacht. Wat altans geestelijk een grote waarheid is. Is dit voldoende?

Geen reacties verder? Dan kunnen wij dit eerste deel hiermede volgens mij beter beëindigen. Ik dank u voor uw aandacht. Goeden avond. (ietwat bekort)

-0-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Mogelijk hebt u nog onderwerpen waarmee ik mijn onwetendheid kan demonstreren, dus ga uw gang.

x De achtergronden en betekenis van de recente opleving van de Islam.

- Een van die achtergronden is natuurlijk, dat de mensen die de islamieten leiden lange tijd geleden hebben onder het feit dat de westerse maatschappij hun geloofswaarden en vooral wetten begon te verdringen. Al probeerden zij terug te dringen zo hadden zij weinig succes tot er een van ellende begon te tolleren in Frankrijk omdat hij ruzie met een Sjah had gehad. Die preekte toen: Aya, laten wij terug gaan. En zo is het eigenlijk gekomen.

- In dit land was dit optreden een succes en nu denken vele andere tollaars: laat ons de machthebbers en uit tolleren, dan zijn wij weer de baas. Want deze mensen hebben een wat kerkelijk complex waarbij hun eigen honger naar macht vertaald wordt door de wil van God plus het woord van de enige ware profeet, waaraan zij immers tegenover de gelovigen hun gezag plegen te ontleenen.

- Maar de tijd is in hun voordeel, want overal op de wereld zie je tegenwoordig de gekste dingen met en in naam van godsdiensten of wat er voor doorgaat. Hebt u wel eens rond uitgekeken? Je hebt b.v. de Holy Family. Nou, je zult maar zo een familie hebben. De Jezus People, waarvoor volgens mij Jezus zich soms zou schamen. Zelfs de Hre Krishna. Waarom die hare heten snap ik niet, want zij zijn zo kaal als een biljartbal. Dan zijn er nog richtingen als b.v. scientologie, waarbij het gehele verstand in een kastje schijnt te zitten en er tegen betaling soms even uit mag.

- Overal waar u kijkt, in eigen land of elders, ziet u dat de mensen zoeken naar een uitweg. In het materialisme kun je niet veel meer krijgen. Zelfs wanneer je eindelijk kleuren b.v. hebt in elke kamer zijn er nog maar weinig keuzemogelijkheden zodat er toch nog avonden lang niets van belang te zien is.

- De economie, de zekerheden van bezit verdwijnen als sneeuw voor een aarzelend lentezonnetje. Is het een wonder dat steeds meer mensen op zoek gaan naar iets, wat meer de moeite waard is dan dat alles?

- De uitwijkmogelijkheid ligt in het geestelijk leven denken en geloven en soms, zoals nu in de islam, krijg je dan nog de kans om in de naam van Allah en zijn vertegenwoordigers je vijanden uitroeien met de zekerheid dat je zelf de hemel in gaat, als je vijand toevallig toch iets sneller is.

- Bovendien zijn er heel wat mensen, die wel overal veel bezit zien, maar zelfs niets of te weinig hebben. Geen wonder dat zij hun troost in de godsdienst zoeken en ook geen wonder dat zij graag bereid zijn mee te doen zolang zij er beter van denken te worden.

- Nu zijn de meeste islamitische landen niet bepaald rijk, al zijn er de laatste tijd een paar die voortdurend in de olie zitten. Waarop zij in de naam van God aan hun arme broeders velen een kleine fooi willen geven om wapens en dergelijke nuttige zaken aan te schaffen.

- In feite ligt op de achtergrond van de actieve Islam

het gevoel, dat men het door te vechten voor zijn geloof wat beter kan krijgen en gelijktijdig eigen belangrijkheid kan uitdrukken. In andere landen hebben de mensen in feite te veel met als gevolg dat zij steeds minder willen doen en hun toevlucht zoeken in de kerk of op het voetbalveld, omdat ook zij wel eens wat anders willen. Want zo gaat dat.

x Kunt U iets zeggen over de verhoudingen en spanningen in Iran?

- Op het ogenblik is er een kerkelijk gezag, dat absoluut dreigt te worden met als gevolg, dat men steeds meer gedwongen wordt zich strikt te houden aan alle verouderde kerkelijke voorschriften die er ooit zijn geweest.

Dit betekent dat zelfs vele strijders gefrustreerd worden doordat de vrijheden, die zij reeds als hun bevochten recht beschouwden, langzaam weg vallen terwijl zij daarvoor in de plaats nog niet een voldoende gevoel van innerlijke zaligheid vinden om dit verlies goed te maken. Deze mensen komen nu in feite meer en meer in verzet en verschillende groepen leven al weer bijna in staat van onderlinge oorlog.

Nu ja, u zult het wel zien. Die man, die Chomeiny, zal binnen korte tijd wel te lijden krijgen onder enkele moord-aanslagen. Enkele van zijn belangrijke volgelingen zowel als tegenstanders hebben daaronder al geleden en de begeerte naar moord te grijpen om zichzelf door te zetten neemt in dit land nog steeds toe.

Vergeet hierbij niet, dat dit niet alleen uitgaat van een Sjah en zijn groep, die de macht graag terug willen hebben of geheime vertegenwoordigers van staten, die hun oliebelangen weer terug willen hebben. Er zijn te veel mensen, die te veel van hun vroegere wijze van leven hebben moeten opofferen en daarvoor behalve woorden in feite niets terugkrijgen.

Het is denkbaar dat de eerste hervormingen vooral de armsten en van macht beroofden aantrekken en tot hervormingen met sociale om niet te zeggen kommunistische achtergronden voeren.

O, in uw land moet ik spreken over socialistische achtergronden van het verzet en niet over kommunistische. Maar in feite is daar weinig verschil tussen. Lach niet. Een socialist is iemand die langs de weg der geleidelijkheid het zelfde hoopt te bereiken wat een kommunist met geweld een ander op wil leggen. Beide groepen bedoelen het daarbij erg goed, maar vergeten steeds weer, dat een mens geen ideaal wezen is, zodat zij hun idealen boven de mensen zullen gaan stellen en op de duur tot onmenselijke worden omdat zij idealen gaan doorzetten die zij niet meer zelf in de praktijk willen belijden. Waaronder dan door de massa gemeenlijk weer zeer geleden wordt.

Ik probeer dit te zeggen: Elke godsdienstige omwenteling heeft sociale achtergronden. Zo is dit altijd geweest en zo zal het ook wel blijven. Waar in feite de sociale ontwikkelingen een hoofdrol spelen betekent dit, dat het geloof zich aan moet passen.

Wanneer wij te maken hebben met de orthodoxe Islam, die zich aan de maatschappelijke behoeften in feite onvoldoende kan aanpassen in deze tijd en geen antwoord weet te vinden anders dan straffen op de nieuwe eisen, verlangens en leefwijze

van de gelovigen, zullen de gelovigen meer en meer de kerk verlaten en zonder getrouwe gelovigen is ook een islamitische kerk niet veel meer waard als macht. Voldoende?

x De kern van opvoeding.

- In mijn tijd zat die nog aan het eind van het stuitbeen. Maar ook nu kun je het volgende zeggen:

Opvoeden is in feite niets anders dan kinderen de gewoonten, gedragingen en kennis bijbrengen die de maatschappij als gemiddelde norm hanteert.

Op het ogenblik dat je er niet in slaagt, dit voldoende te verankeren, zullen de kinderen een afwijkend gedrag gaan vertonen en verwerven ook andere bekwaamheden en kennispatronen dan voor de gemeenschap wenselijk is. Het gevolg is, dat zij meer dan normaal met die gemeenschap in konflikt komen.

De kern van de opvoeding is volgens mij nog steeds de aanpassing van het kind aan de maatschappij van de volwassenen. Degene die dit niet beseft zal altijd, met al zijn idealen, bekocht uitkomen om de doodeenvoudige reden, dat een kind nu eenmaal een reeks van vaste normen en waarden van node heeft om zich daarop te kunnen oriënteren.

De grote fout die men in verschillende opvoedingssystemen van deze tijd maakt is naar ik meen ofwel de methode waarbij het kind in feite alle verantwoordelijk zijn tegenover een buitenwereld probeert te ontnemen en dus in feite een soort vrijbrief geeft ofwel, in andere gevallen, het kind geheel probeert te binden aan alles, wat door anderen als juist of goed voor dat kind gesteld wordt.

Ik zou zeggen, dat een kind de mogelijkheid moet hebben op grond van eigen ervaringen en reacties, maar binnen het kader van het bestaande cultuurpatroon zijn weg zódanig zelf te vinden, dat het verwerven van de noodzakelijke kennis en aanpassing aan de maatschappij daarbij het eerste product zijn en als tweede even belangrijk product het kind reeds snel een grote mate van zelfstandigheid, aansprakelijkheid en mogelijkheid tot een op basis van eigen persoonlijkheid reageren verwerft.

De moeilijkheid van de vele onderwijsvernieuwingen is volgens mij gelegen in het feit, dat de vernieuwers niet gelijktijdig de mentaliteit van de kinderen kunnen vernieuwen noch de wijze waarop de kinderen staan tegenover het onderwijs voldoende kunnen veranderen.

Vandaar dat het onderwijs is, want anders zou men wel wijzer zijn. Sommige mensen zijn dan ook onderwijzer. Het gekke is, dat je in hun rangen geen bovenwijzer tegenkomt, maar alleen een bovenmeester. En dat is nu juist datgene, waar je vanaf zou moeten.

x Terzijde stelling van je persoonlijkheid.

- Hoe wil je dat nu voor elkaar brengen. Dat is een von Münchenhausen vraag.

Als je jezelf terzijde stelt moet je uitgaan van het standpunt, dat je er zelf niet bent. Maar om die toestand te kunnen beseffen moet je er weer wel zijn. En om dit te kunnen beseffen moet je bovendien nog gebruik maken van je persoonlijke beseffsmogelijkheden, omdat dit alles is wat je op dit gebied bezit.

Kortom, je kunt na overweging b.v. een deel van je wensen opzij zetten, maar jezelf geheel terzijde stellen is eenvoudig niet mogelijk.

Praktisch gezien betekent dit: je kunt jezelf niet werkelijk en geheel terzijde stellen, maar je kunt wel leren dat je eigen maatstaven niet voor de gehele wereld gelden, maar dat je zelf wel volgens je eigen maatstaven zo juist mogelijk moet leven.

Doe je dit, dan zet je jezelf in ieder geval zover opzij dat je anderen eindelijk eens dezelfde rechten toekent, die je ook voor jezelf opeist. Wanneer dit in de wereld ooit meer algemeen-gedaan wordt, zo er pas een werkelijk menselijke samenleving kunnen ontstaan. Elke samenleving wordt een pseudo-samenleving op het ogenblik, dat mensen bezig blijven voortdurend anderen te onderwerpen aan hun eigen wetten ten goede, vooral wel omdat degenen, die dergelijke wetten uitvaardigen het gemeenlijk daar zo druk mee hebben dat zij zich niet kunnen houden aan de regels die volgens hen voor anderen van toepassing moeten zijn.

Dus de eigen persoonlijkheid niet te veel op de voorgrond schuiven?

Inderdaad. Maar de meeste mensen hebben zich zo aan het gezag van anderen aangepast, dat het gezag alleen maar een lijn voor hun voeten behoeft te tekenen en te zeggen, dat zij daar niet overheen kunnen komen om hen te overtuigen, dat dit nog waar is ook. Op het ogenblik, dat je zegt dat dit alles klétskoek is, stel je niet, zoals beweert, jezelf te veel op de voorgrond maar handel je redelijk en juist.

Hoe vaak hoort u, dat iets niet haalbaar is? In feite betekent het, dat men om dit te bereiken verder zou moeten gaan of meer risico zou moeten nemen, dan men bereid is te doen.

Iets, wat de innerlijke kwaliteiten van de mens aardig kan beperken overigens.

Er gebeuren en gebeurden onmenselijke dingen op aarde

Op het ogenblik dat waar dan ook mensen een denkbeeld stellen boven hun verantwoordelijkheid tegenover hun medemens zijn zij geneigd dit ten koste van alles, ook alle medemens, door te zetten. Men zet door, ook al betekent dit de vernietiging van vele medemens en uiteindelijk zelf eigen ondergang.

Vaak kiést men een groep als "voorbeeld" uit om zo van de volgzzaamheid van anderen beter verzekerd te zijn. De aanleiding is in feite gemeenlijk summier, zakelijke dingen komen er alleen bij te pas wanneer men daardoor meer medestanders denkt te krijgen. Zo was het in Duitsland, zo is het in Vietnam, bij de inquisitie enz. En kijk dan eens naar Rusland. Men vernietigt mensen en soms zelfs rassen, omdat men een bepaald denkbeeld ten koste van alles in stand wil houden, zelfs indien de praktijk bewijst, dat je systeem niet geheel of niet juist functioneert. Wie tegenstander is, moet verdwijnen, wie afwijkt in denken en gedrag, moet verdwijnen. Uitwijzen zou mogelijk wel wenselijk zijn, maar dan komen anderen ook overal achter, dus is vernietigen vaak de beste oplossing. Erg is het wel, maar vindt u dit werkelijk zo vreemd? De gehele geschiedenis door zien wij dit zelfde verschijnsel immers. Maar ik moet eindigen. Goeden avond. (sterk bekort)

d.d. 22 juni 1979.